

§ 3

Asianro 9198/14.06.00.00/2018

Lausunto jätehuoltomääräysten päivityksistä /Savo-Pielisen jätelautakunta

Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen Alueellinen ympäristönsuojelu

Savo-Pielisen jätelautakunta on käsitellyt 22.11.2018 kokouksessaan jätehuoltomääräysten muutoksia määräysten päivittämiseksi. Jätehuoltomääräykset ovat jätelain nojalla annettavia sitovia paikallisia määräyksiä. Määräyksillä edistetään jätteiden synnyn ehkäisyä ja kierrätystä sekä varmistetaan alueella toimiva jätehuolto, josta ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittoja. Määräykset uudistetaan vastaamaan muuttuvaa jätelainsäädäntöä. Samalla niihin tehdään muita tarpeellisia muutoksia.

Keskeisimmät jätehuoltomääräyksiin tehtävät muutokset liittyvät hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteiden laajentamiseen, jäteastioiden tyhjentämiseen, saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjentämiseen sekä jätteiden omatoimisesta käsittelystä ilmoittamiseen. Jätelautakunta on valmistellut jätehuoltomääräysten päivitysluonnosta yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön Jätekuukon ja alueen kuntien kanssa. Jätelautakunta pyytää nyt lausuntoa alueen kunnilta ja ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Asian valmistelu

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin (646/2011), jäteasetukseen (179/2012) ja muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Jätehuoltomääräykset täydentävät ja tarkentavat lainsäädäntöä. Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan koko Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella eli kaikissa sen toimialueen kunnissa. Tämä toimialue on sama kuin kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuukko Oy:n, toimialue. Jätehuoltomääräysten päivityksessä on otettu huomioon jätelainsäädännön vaatimukset mukaan lukien ns. jätehuollon etusijajärjestys, sekä kuntien Jätepoliittisessa ohjelmassaan vuoteen 2022 asettamat tavoitteet jätehuoltopalveluille.

Jätelautakunta on valmistellut kunnallisten jätehuoltomääräysten päivitysluonnosta yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön Jätekuukon ja alueen kuntien kanssa. Laadintaa on ohjannut työryhmä, jossa on jätehuoltoviranomaisen ja Jätekuukon edustajien lisäksi ympäristönsuojeluviranomaisten edustajat alueen kunnista. Jätelautakunta päätti kokouksessaan 22.11.2018 asettaa jätehuoltomääräysten päivitykset perusteluineen yleisesti nähtäville ajalle 29.11.2018 - 3.1.2019. Lisäksi jätelautakunta päätti pyytää asiassa lausunnot.

Kunnalliset jätehuoltomääräykset koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvastuulla olevia palveluja, eli näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin sekä jätteisiin, jotka käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä (asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt), tai kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Lisäksi näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan myös kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien ns. tuottajavastuunalaisten jätteiden (esimerkiksi paperi ja pakkausjätteet) keräämiseen ja käsittelyyn toimittamiseen.

Muiden kuin kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvien jätteiden osalta jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden tekniisiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Jätehuoltomääräyksiin suunnitellut keskeisimmät muutokset

Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteita aiotaan laajentaa määräyksissä. Syksystä 2019 lähtien muovipakkauksia, lasipakkauksia ja metallia tulee kerätä erikseen kaikilta sellaisilta taajamissa sijaitsevilta kiinteistöiltä, joilla on vähintään 10 asuinhuoneistoa.

Tällä hetkellä lasipakkauksilla ja metallilla on keräysvelvoitteen rajana 20 asuinhuoneistoa, muovipakkauksilla 40 asuinhuoneistoa. Muovia kerätään tällä hetkellä kiinteistökohtaisesti vasta Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä. Muovipakkausten kiinteistökohtainen keräys on laajenemassa kaikkiin vähintään 300 asukkaan taajamiin; muita hyötyjätteitä kerätään jo näissä taajamissa. Biojätteen ja kartonkipakkausten keräysvelvoite ollaan pitämässä ennallaan eli keräysvelvoitteen rajana on viisi (5) asuinhuoneistoa.

Jäteastiat on tyhjennettävä määräysten mukaan säännöllisesti riittävän tiheillä tyhjennysväleillä, jottei jätteistä aiheudu haittoja ja jottei niitä ohjaudu epäasianmukaisesti paikkoihin jäteastioiden ylitäytön vuoksi. Sekajätteen tyhjennysväliä on tarkoitus hieman väljentää vain vähän jätettä tuottavien kiinteistöjen osalta. Jatkossa yhden tai kahden (1-2) henkilön taloudet, joilla on käytössä pieni jäteastia sekä talouksien biojätteet kerätään erikseen tai kompostoidaan, voisivat tyhjennyttää jäteastian kahdeksan (8) viikon välein ympäri vuoden riippumatta siitä, missä kiinteistö sijaitsee. Nykyisissä määräyksissä edellytetään jäteastioiden tyhjennyksiä taajamissa kesäaikaan neljän (4) viikon välein. Suunnitellulla väljennyksellä kannustetaan jätteiden lajitteluun ja sekajätteen synnyn vähentämiseen.

Vaikutusten arviointi

Jätehuoltomääräykset edistävät toteutuessaan jätehuollon asianmukaista toteutusta ja ehkäisevät ympäristöhaittoja. Vaikutukset edistävät myös kiertotaloutta ja ovat ilmastovaikutuksiltaan positiivisia ja tukevat Kuopion ilmasto-oliittisessa ohjelmassa esitettyjen tavoitteiden toteutumista.

Yritysvaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Esitys

Lautakunta esittää Savo-Pielisen jätelautakunnalle lausuntonaan seuraavaa:

Lautakunta pitää hyvänä asiana, että määräykset sisältävät varsinaisen määräysoosan, jossa ovat sitovat määräykset, sekä sen edellä yleisen osan. Yleinen osa ei sisällä sitovia määräyksiä, vaan siinä kerrotaan jätelaista ja muualta lainsäädännöstä tulevista jätehuollon velvoitteista ja kuvataan muihin päätöksiin perustuvaa jätehuoltojärjestelmää sekä annetaan erinomaisesti tietoa jätehuollosta. Erillisessä perusteluosassa puolestaan kerrotaan varsinaista pykäläkohtaa laajemmin kyseisen määräyksen taustasta.

Jätehuoltomääräykset päivittyksineen linkittyvät hyvin kuntien jättepoliittiseen ohjelmaan vuoteen 2022 sekä valtakunnalliseen jättesuunnitelmaan vuoteen

17.01.2019

2023. Erittäin hyvänä pidetään jätehuoltomääräysten muutosten valmistelussa tehtyä laajaa yhteistyötä. Näin luonnokseen on saatu otettua huomioon paitsi lainsäädännön edellyttämät välttämättömät toimet, myös asiakasnäkökulma mahdollisimman hyvin. Hyvänä pidetään myös nyt luonnosvaiheessa tehtävää kuntien ja asiakkaiden, sekä muiden sidosryhmätahojen kuulemista.

Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteita aiotaan laajentaa määräyksissä. Koska jätetaksoja muutettiin vuonna 2018 hintaohjaavasti hyötyjätekeräilyä suosivaksi, niin erilliskeräyksen tehostumisen jälkeen jätehuolto voi halventua kiinteistöillä, mikä on hyvä asia kokonaistavoitetta ajatellen. Muutoksen aika-
taulu on nopeahko, ja voi olla rakenteellisista syistä haasteellinen pienelle osalle kiinteistöjä. Kaikkiaan hyötyjätekierrätyksen tehostuminen on erinomainen asia.

Jätehuoltomääräysten pykäläosassa ehdotetaan huomioitavaksi seuraavat asiat:

20 §: Puutarhajätteiden kompostointi on sallittu ilman kompostoria, siis myös kehikossa tai aumassa. Siksi sanaa komposti ei voi muuttaa suoraan sanaksi kompostori. Olisi parempi puhua kompostoinnista, ei kompostista tai kompostorista, ellei nimenomaan tarkoiteta talousjätteen kompostoria.

27 §:ssä mahdollistetaan kahdeksan (8) viikon tyhjennysvälit myös taajamissa vähän jätteitä tuottaville, kompostoiville, yhden tai kahden hengen talouksille. Tämä on omiaan edistämään kiertotaloutta, mutta määräyksen toteutumista on seurattava, etteivät esimerkiksi likaisten pakkausten aiheuttamat hygieniahaitat lisääny etenkin taajamissa kesäaikaan. Myöskään tyhjennysvälien harventaminen ei saa johtaa omatoimiseen jätteen polttoon.

34 §:ssä ehdotetaan uusia jätteiden kuormausaikoja. Klo 6 - 7 väli tulkitaan ympäristömeluohjearvojen mukaan vielä yöajaksi. Tämän vuoksi ehdotetaan muutettavaksi luonnoksesta poiketen kuormauksen aikaväliksi klo 7 -22. Aikaisemmasta työn aloituksesta voi tulla valituksia tiheimmillä kaupunkialueilla (lauantai, sunnuntai, jotkin arkipyhät).

Lisäksi ehdotetaan seuraavia pieniä täydennyksiä perusteluosaan:

4 §:n toisessa momentissa olevaa lisäystä käyttökelvottoman kiinteistön jätteiden varastoinnista ehdotetaan täydennettäväksi esimerkiksi siten, että jätteet tulee toimittaa lajitteluasemalle, tai kunnallisen jäteyhtiön kanssa erikseen sovittavalla tavalla vastaanottoon. Tämä sen vuoksi, ettei kiinteistön jätteitä toimiteta yhdellä kertaa esimerkiksi aluekeräyspisteeseen. Lisäksi voisi kolmannessa momentissa avata eri tahojen jätehuoltoon liittymisvelvollisuutta muotoilemalla kohtaa selvemäksi, tai laittamalla esimerkkejä.

7 §:ssä olisiko mahdollista jo hieman ennakkoida vuonna 2019 voimaan tulevaa jätelainmuutosta koskien toissijaisen jätehuoltovastuun (TSV) osoittamista ja ns. kynnyсарvoa esimerkiksi seuraavalla tavalla: ensimmäiseen momenttiin lisäys: palvelutarjonnan puute osoitettava ns. jätehuollon sähköisen tietoaustan avulla vuodesta 2020 eteenpäin; ja toiseen momenttiin lisäys: toissijaisesti markkinaehtoisesta palvelutarjonnan puuttuessa tai ns. kynnyсарvon alittuessa (vuodesta 2020 alkaen, kun vuosittain tarvittavan TSV-palvelun arvo ylittää 2000 euroa, tai vuodesta 2023 alkaen 1000 euroa).

14 §:ään toivotaan viittauksia tulevaisuutta koskien EU:n jätedirektiivistä tulevien velvoittavien kierrätysprosenttien nousuun jatkossa, sekä myös kuntien

omien kiertotalousohjelmien tavoitteisiin; esimerkiksi Kuopiossa kaupungin strategiaan ja Resurssiviisaukseen.

15 §:n tekstissä esiintyy erilliskeräysvelvoitteen perusteluna, että biojätteen ja kartongin erilliskeräys on perusteltua viiden asunnon kiinteistöillä, koska niitä syntyy kiinteistöillä tyypillisesti paljon. Sama koskee käytännössä myös muovijätteen määrää.

Kaikkiaan kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin esitetyt muutokset ovat omiaan mahdollistamaan kiertotalouden entistä parempaa toteuttamista.

Tätä lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä Kaupunkiympäristön palvelualueen rakentamisen ja kunnossapidon palveluiden sekä ympäristönsuojelupalveluiden kesken.

Valmistelija

Tuula-Anneli Kinnunen

puh. +358 44 718 2144

Leena Karppinen

puh. +358 44 718 2146

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

